

Prop. 1 S

(2025–2026)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

FOR BUDSJETTÅRET 2026

Statsbudsjettet

Foredrag i Røyken Rotary klubb 03.11
av Arnulv Lemme

TRYGGHET FOR FREMTIDEN – STORE UTFORDRINGER

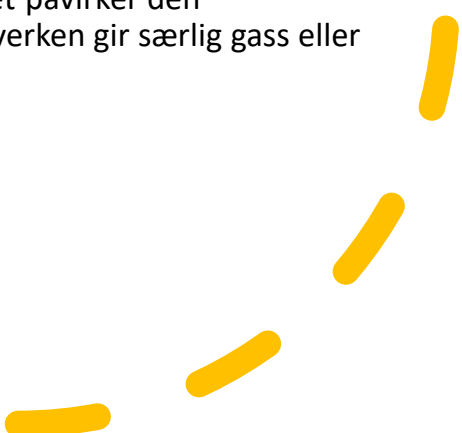
NORGES UTFORDRINGER I DE NESTE TI-ÅRENE

- Fallende oljeinntekter
- Eldrebølgen
- Knapphet på arbeidskraft
- Stabil tilgang på velferdstjenester over hel landet

Oljepengebruken anslås for 2026 til mrd. 579, tilsvarende 2,8 % av verdien i Pensjonsfondet.

Er bruken ANSAVRLIG slik Regjeringen påstår, når vi vet at det er inntektene på verdens børser som nå bærer statsbudsjettet. Avkastningen har økt fra mrd. 279,3 i 2022 til 472,5 for 2025

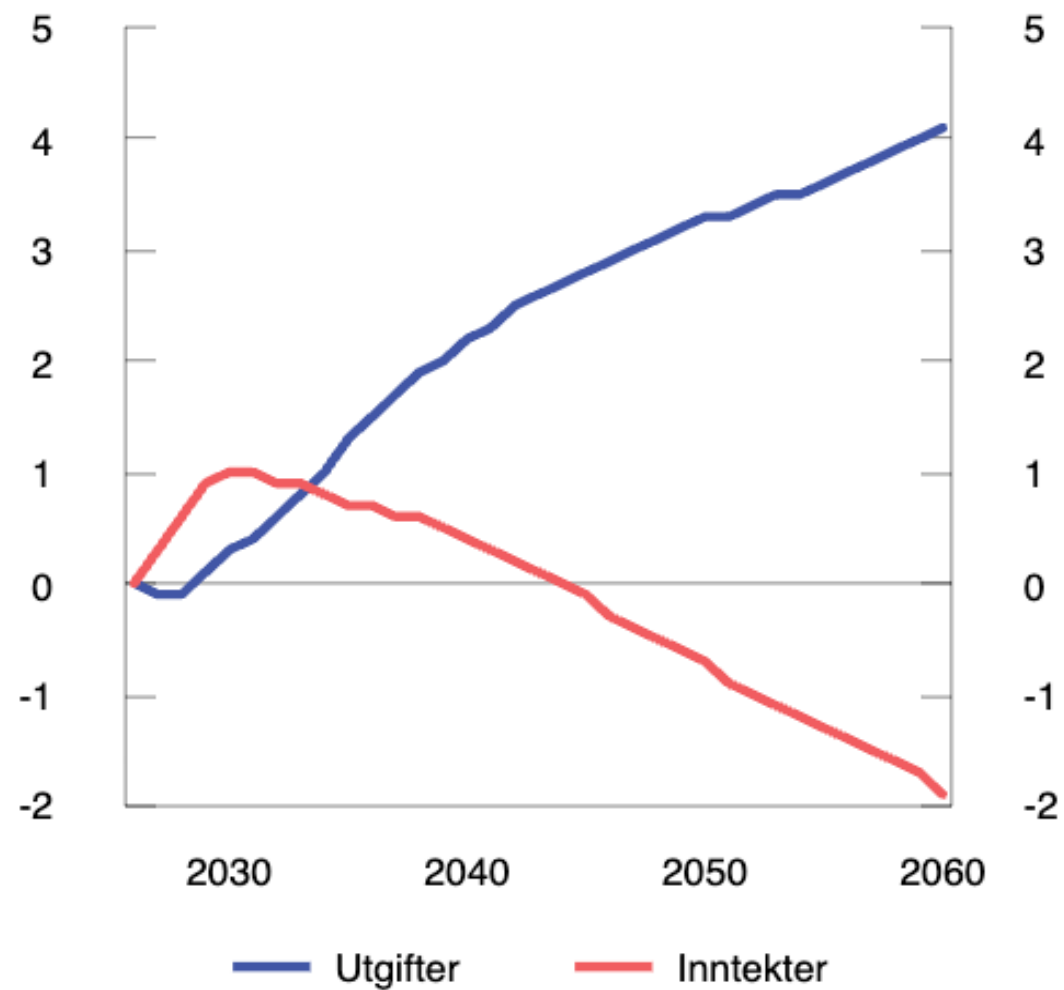
Den såkalte budsjettimpulsen – et mål på hvordan endring i statsbudsjettet påvirker den økonomiske aktiviteten - ligger på 0,4 %. Det innebærer et opplegg som hverken gir særlig gass eller bremses hardt.

Hoved tall i statsbudsjettet og Statens pensjonsfond. Mrd. kroner

	Regnskap		Anslag
	2023	2024	2025
Totale inntekter	2 494,4	2 323,8	2 310,3
1 Inntekter fra petroleumsvirksomhet	1 008,5	750,7	731,1
1.1 Skatter og avgifter	623,2	420,3	405,7
1.2 Andre petroleumsinntekter	385,2	330,3	325,4
2 Inntekter utenom petroleumsinntekter	1 485,9	1 573,1	1 579,2
2.1 Skatter og avgifter fra Fastlands-Norge	1 352,1	1 397,8	1 417,1
2.2 Andre inntekter	133,8	175,3	162,1
Totale utgifter	1 806,8	1 953,3	2 105,9
1 Utgifter til petroleumsvirksomhet	30,4	48,5	33,0
2 Utgifter utenom petroleumsvirksomhet	1 776,4	1 904,8	2 073,0
Overskudd på statsbudsjettet før overføring til Statens pensjonsfond utland	687,6	370,5	204,3
– Netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomheten	978,1	702,2	698,1
= Oljekorrigert overskudd	-290,5	-331,7	-493,8
+ Overført fra Statens pensjonsfond utland	286,2	346,5	493,8
= Overskudd på statsbudsjettet	-4,2	14,7	0,0
+ Netto avsatt i Statens pensjonsfond utland	691,8	355,7	204,3
+ Rente- og utbytteinntekter mv. i Statens pensjonsfond ¹	354,9	422,1	472,9
= Samlet overskudd i statsbudsjettet og Statens pensjonsfond ¹	1 042,5	792,6	677,2
Memo:			
Rente- og utbytteinntekter mv. i Statens pensjonsfond utland	338,6	402,8	452,7
Markedsverdien av Statens pensjonsfond utland ²	12 413	15 761	19 735
Markedsverdien av Statens pensjonsfond ²	12 732	16 115	20 116

BLIR UTVIKLINGEN SLIK ????

Figur 3.12 Utviklingen i offentlige utgifter og inntekter frem mot 2060. Andeler av BNP for Fastlands-Norge. Prosent. Positive tall betyr økte utgifter eller inntekter sammenliknet med 2026.

HOVEDPRIORITERINGER 2026 - TRYGGHET FOR LANDET

- Forsvarsbudsjettet foreslås økt med 4,2 mrd. og er nå på 179,8 mrd. og utgjør 3,4 av brutto BNP
Norge vil gi mrd. 85 til Ukraina gjennom Nansen-programmet hvorav mrd.70 er til forsvaret
- Forsvaret vil få øket midler til materialdrift, reservedeler og personell
- Investeringene utgjør mrd. 34,3 til utstyr som ubåter, våpen/tiltak F-35 fly, stridsvogner, helikopter til kystvakten og mrd. 6 til bygg og anlegg
- Regjeringen prioriterer samfunnssikkerhet og beredskap ved å følge opp målene i totalberedskapsmeldingen, utredning av nytt nødnett samt styrke Politiets sikkerhetstjeneste. Politiets budsjett økes med mrd. 1,5 til totalt mrd.32 for 2026
- Regjeringen fortsetter arbeidet med å forebygge, forhindre og bekjempe kriminalitet ved å øke grunnfinansieringen til politiet og spesialenheten
- Mottak, bosetting og integrering av flyktninger er for 2025 beregnet til mrd.34,2. For 2026 er antall flyktninger redusert i budsjettsammenheng fra 22.000 i 2025 til 14.000 for 2026 som vil kunne gi en betydelig total kostnadsreduksjon som ikke er oppgitt. I justisdepartementet budsjett for innvandring er den redusert med mrd. 1,2 til totalt mrd. 5,4 for 2026.

HOVEDPRIORITERINGER 2026 - TRYGGHET FOR FOLKS ØKONOMI

- Innføring av Norgespris og lavere el-avgift vil gi lavere strømkostnader for folk. Innføring av Norgespris samt stønadsordninger for strøm og fjernvarme vil koste mrd.11,5 hvorav Norgespris utgjør mrd. 9,6. El-avgiften foreslås redusert med mrd.4 og det kommer også næringslivet til gode.
- Regjeringen foreslår å redusere inntektsskatten med mrd. 4 blant annet med å øke personfradraget med 5,2% fra kr. 108.550 til kr.114.210 samt redusert trygdeavgift (0,1%) på lønn, trygd og næringsinntekt. NB! IKKE FOR PENSJONSINNTEKT. SAMME SATS 5,1 % . Minstefradraget justeres også opp mellom 3-4%. På den annen side reduseres foreldrefradrag for ett og to barn med hhv. Kr. 10.000 og 5.000.
- Regjeringen holder makspris i barnehagen lav, dvs. Samme som for 2025 med kr.1200.
- Regjeringen senker momsfritaket for el biler fra kr. 500.000 til kr. 300.000 for 2026 og helt fra 2027.Det finnes ikke info om dette tiltaket i budsjettet. Det skal også bemerkes at mva. inntekten totalt er steget med mrd.11,7 til totalt mrd.421 for 2026.
- Det er heller ikke identifisert de økonomiske konsekvensene av endring av reglene for ordningen med gratis ferge eller sletting av studielån
- Likevel øker skatter på inntekt og formue for personer og selskaper med mrd.80 til mrd. 514,8 i 2026

HOVEDPRIORITERINGER 2026 - TRYGGHET FOR VELFERD

- Tilskudd til kommunens frie inntekter økes med mrd.4,2 til totalt mrd. 203,5 for 2026. I tillegg ble bevilgninger til kommunesektoren øket med mrd. 1,6 i revidert nasjonalbudsjett for 2025. Dette videreføres i 2026.
- I budsjettet økes bevilgningen til sykehusene med mrd.8,5 til totalt mrd.237,1 for å bidra til økt aktivitet som følge av befolkningsutviklingen.
- Det bevilges penger til investering i fem nye sykehusbygg, bl.a. Mjøs-sykehuset, sykehuset Østfold, Ahus., Sunnaas og Åsgård i UNN.
- Det foreslås økt bevilgning til opptrappingsplanen for psykisk helse samt til det statlige barnevernet.
- Folketrygden er bærebjelken i den norske modellen. Totale økninger i folketrygden utenom dagpenger utgjør mrd. 41,8 til totalt mrd. 727,2 for 2026. Veksten skyldes særlig økte utgifter til alderspensjon, arbeidsavklaringspenger og uføretrygd.

HOVEDPRIORITERINGER -2026 - EN KLIMAPOLITIKK SOM KUTTER UTSLIPP

Utarbeides nå årlig en GRØNN BOK - Regjeringens klimastatus og -plan for 2026

- Regjeringen trapper opp klimaavgiften frem til 2030 til omlag kr. 2400-2025 krone. Generelt avgiftsnivå for 2026 blir kr.1639 per tonn CO2-ekvivalent . Denne inntekten utgjør for 2026 mrd. 19,5 som er en økning på rundt mrd. 1.
- Økte avgifter på utslipp er et effektivt virkemiddel for å nå og innfri Norges klimamål. Regjeringen tar sikte på at disse merinntektene tilbakeføres til skatteyterne gjennom brede lettelser i skatter og avgifter. Det er for 2026 budsjettet med mrd.7,2 i CO2 kompensasjonsordninger for industrien.
- Langskip CO2 fangst anlegg i Brevik nå ferdig. Dette er et viktig bidrag til utvikling av teknologi som kan gi globale utslippskutt. Kostnadene er estimert til mrd.35 hvorav statlig bidrag utgjør mrd. 23. I august i år ble første volumene fra Langskip injisert i Northern Lights sitt anlegg under havbunnen i Nordsjøen.
- Norge bidrar også betydelig til å redusere klimautslippene internasjonalt. Målsettingen er å doble årlig klimafinansieringen til utviklingslandene fra mrd. 7 i 2020 til 14 i 2026. I budsjettet for 2026 er det satt av mrd.9,4.

VIKTIGE FORUTSETNINGER FOR TALLENE

- Vekst i konsumprisindeksen er beregnet til 2,2% for 2026 mot 2,8% for 2025
- Lagt til grunn en lønnsvekst på 4,0% for 2026 mot 4,4% for 2025
- Prisveksten i statsbudsjettets utgifter er beregnet til 3,1% mot nominelt 4,1%
- Arbeidsledigheten er beregnet til 2,1% for 2026 som er det samme som for 2025
- Statens driftsutgifter øker med mrd. 42,3 (11,5%) fra mrd. 274,9 i 2025 til mrd. 317,2 for 2026
- Forventet vekst i BNP-Fastlands Norge er 2,1% for 2026 mot 2,0% for 2025. Dette gir et BNP-Fastlands Norge for 2026 på mrd. 4449
- BNP totalt for 2026, inkludert olje/gassvirksomhet, er beregnet til mrd. 5389
- Driftsresultatet for SDØE er beregnet til mrd. 184,9 for 2026 som er en reduksjon på mrd. 33,9 i forhold til 2025. Det er lagt til grunn en oljepris på \$ 67 per fat og en gasspris på \$10,2 per MMBtu
- Strukturert oljekorrigert underskudd for 2026 er beregnet til mrd. 579,4 og for 2025 til mrd. 460,1 som tilsvarer henholdsvis 2,8% og 2,7 av kapitalen i oljefondet pr.1/1. Oljekorrigert underskudd i revidert nasjonalbudsjett for 2025 er beregnet til mrd. 542,4

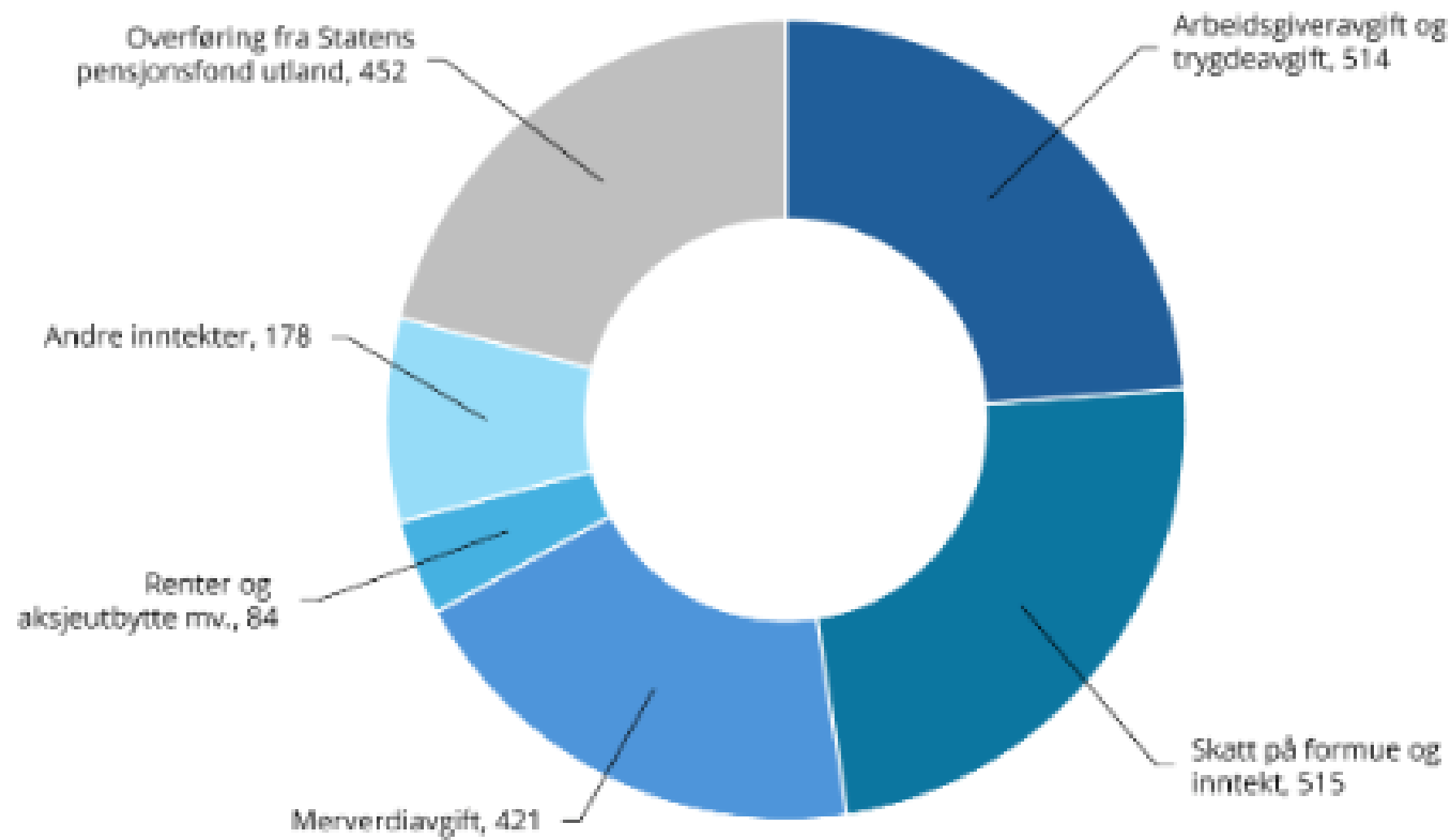
Tabell 2.1 Hovedtall i statsbudsjettet og Statens pensjonsfond utenom lånetransaksjoner

		Mrd. kroner		
		Saldert budsjett 2025	Gul bok 2026	Endring i pst.
A	Statsbudsjettets inntekter i alt	2 249,9	2 269,6	0,9
A.1	Inntekter fra petroleumsvirksomhet	672,6	557,4	-17,1
A.2	Inntekter utenom petroleumsvirksomhet	1 577,4	1 712,2	8,6
B	Statsbudsjettets utgifter i alt	2 052,8	2 200,6	7,2
B.1	Utgifter til petroleumsvirksomhet	29,6	36,1	22,0
B.2	Utgifter utenom petroleumsvirksomhet	2 023,2	2 164,5	7,0
=	Overskudd i statsbudsjettet før overføring til Statens pensjonsfond utland (A-B)	197,1	69,1	-65,0
-	Statsbudsjettets netto kontantstrøm fra petroleumsvirksomhet (A.1-B.1), overføres til Statens pensjonsfond utland	643,0	521,3	-18,9
=	Statsbudsjettets oljekorrigerte overskudd (A.2-B.2)	-445,8	-452,2	1,4
+	Overføring fra Statens pensjonsfond utland	445,8	452,2	1,4
=	Statsbudsjettets overskudd	0,0	0,0	0,0
+	Netto avsatt i Statens pensjonsfond utland	197,1	69,1	-65,0
-	Overføring fra Statens pensjonsfond Norge ¹	11,7	12,3	5,1
+	Rente- og utbytteinntekter mv. i Statens pensjonsfond	451,6	482,5	6,9
=	Samlet overskudd i statsbudsjettet og Statens pensjonsfond ¹	637,0	539,3	-15,3

STATSBUDSJETTETS INNTEKTER

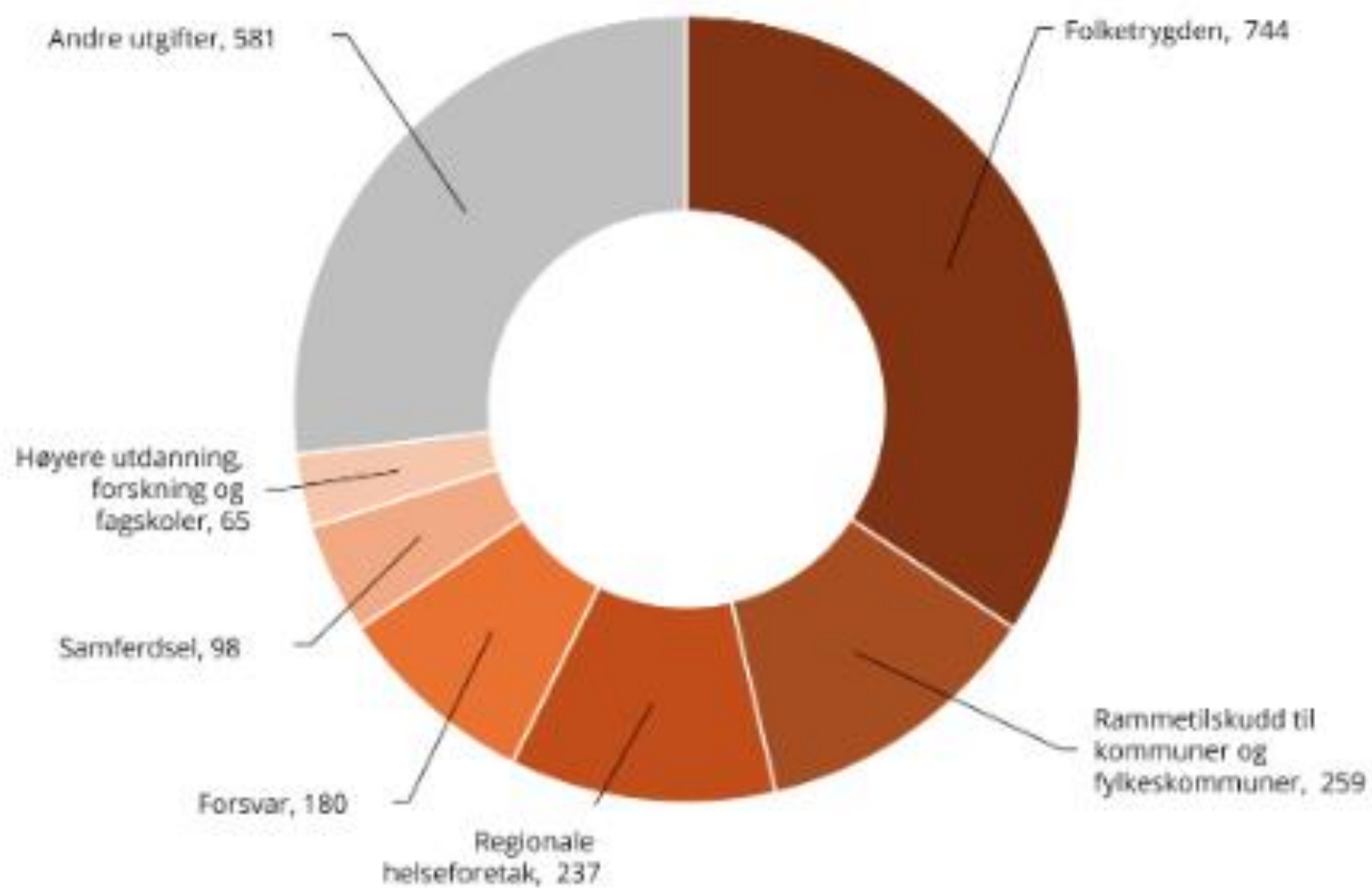
Tabell 2.2 Statsbudsjettets inntekter og utgifter utenom petroleumsvirksomhet og lånetransaksjoner

	Mrd. kroner		
	Saldert budsjett 2025	Gul bok 2026	Endring i pst.
Statsbudsjettets inntekter (utenom petroleum)	1 577,4	1 712,2	8,6
Sum skatter og avgifter fra Fastlands-Norge	1 423,0	1 560,2	9,6
<i>Skatt på formue og inntekt</i>	<i>434,9</i>	<i>514,8</i>	<i>18,4</i>
<i>Arbeidsgiveravgift og trygdeavgift</i>	<i>466,6</i>	<i>514,2</i>	<i>10,2</i>
<i>Merverdiavgift</i>	<i>409,3</i>	<i>421,0</i>	<i>2,9</i>
<i>Avgifter på tobakk og alkohol</i>	<i>24,4</i>	<i>24,0</i>	<i>-1,6</i>
<i>Avgifter på motorvogner</i>	<i>18,9</i>	<i>18,7</i>	<i>-1,3</i>
<i>Elektrisitetsavgift</i>	<i>10,8</i>	<i>4,8</i>	<i>-55,8</i>
<i>Tollinntekter</i>	<i>3,9</i>	<i>3,6</i>	<i>-6,5</i>
<i>Andre avgifter</i>	<i>54,2</i>	<i>59,3</i>	<i>9,2</i>
Renter og aksjeutbytte mv.	87,5	83,9	-4,2
Inntekter fra statens forvaltningsbedrifter	4,6	5,2	14,5
Andre inntekter	62,3	62,9	1,0

STATSBUDSJETTETS UTGIFTER

Statsbudsjettets utgifter (utenom petroleum)	2 023,2	2 164,5	7,0
Sum folketrygden	702,2	744,0	6,0
<i>Alderspensjon</i>	<i>335,9</i>	<i>352,1</i>	<i>4,8</i>
<i>Uføretrygd</i>	<i>132,7</i>	<i>140,7</i>	<i>6,0</i>
<i>Sykepenges</i>	<i>71,3</i>	<i>74,9</i>	<i>5,1</i>
<i>Arbeidsavklaringspenges</i>	<i>50,8</i>	<i>56,6</i>	<i>11,3</i>
<i>Øvrige sosiale formål</i>	<i>20,5</i>	<i>22,3</i>	<i>9,2</i>
<i>Helsetjenester</i>	<i>46,2</i>	<i>47,9</i>	<i>3,9</i>
<i>Foreldrepenges</i>	<i>29,5</i>	<i>31,4</i>	<i>6,3</i>
<i>Arbeidsliv</i>	<i>15,4</i>	<i>18,1</i>	<i>17,4</i>
Rammetilskudd til kommuner og fylkeskommuner	245,4	259,0	5,6
Regionale helseforetak	228,6	237,1	3,7
Forsvar	125,0	179,8	43,8
Samferdsel	95,5	98,1	2,7
Høyere utdanning, forskning og fagskoler	61,7	65,0	5,3
Bistand ¹	55,9	54,2	-3,0
Politi og påtalemyndighet	30,5	31,9	4,6
Barnetrygd og kontantstøtte	29,4	30,4	3,5
Jordbruksavtalen	28,9	30,1	4,0
Renter på statsgjeld	16,4	20,1	22,3
Andre utgifter ²	403,6	414,7	2,8
Oljekorrigert overskudd	-445,8	-452,2	1,4

DRIFTSUTGIFTER

			Mrd. kroner
	Saldert budsjett 2025	Gul bok 2026	Endring i pst.
Forsvar ¹	62,2	95,6	53,8
Politi og påtalemyndighet	29,2	30,4	4,3
Statens vegvesen	24,7	27,8	12,7
Andre store direktorater mv. ²	24,8	26,0	5,0
Arbeids- og velferdsetaten	15,1	15,7	3,6
Statens pensjonskasse	13,4	14,8	9,8
Skatte-, avgifts- og tolladministrasjon	11,1	11,6	5,2
Barnevernet	10,7	11,5	7,1
Departementene og Statsministerens kontor	11,6	11,4	-1,5
Kriminalomsorg	6,5	7,0	7,2
Rettsvesen	4,1	4,3	5,9
Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda	4,6	4,0	-12,3
Statsforvalterne	2,5	2,7	6,0
Statens forvaltningsbedrifter	-0,3	-0,3	10,5
Andre driftsutgifter	54,7	54,6	-0,2
Sum driftsutgifter	274,9	317,2	15,4